

som ogsaa flere Gange fremhævet under Debatten, at de, der ere gaaede ind til Skolefondene, hvis Helbredstilstand altsaa var saadan, at de ikke kunde blive antagne ved Livrenteanstalten, have betalt for Lidt, der er altsaa kommet til at paahvile Skolefondene en Byrde ved disse Forsikringer. Men der er ganske vist tillige et Moment i Sagen, som jeg synes, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) er den, der her i Debatten har faaet klarest frem. Lærerne ere ganske vist forsaavidt uheldigere stillede i denne Sag end andre Embeds- og Bestillingsmænd, idet de ikke, saaledes som de Andre, antages ved Livrenteanstalten til ordinær Præmie uden Hensyn til deres Helbredstilstand, naar der blot ingen øieblikkelig Livsfare er tilstede. Dette gjør til daglig Brug ingen Forskjel, idet disse Lærere saa antages ved Skolefondene til ordinær Præmie, men netop ved Vedtagelsen af en Bonuslov kommer der Forskjel. Saa faae Embedsmændene — maaste Embedsmænd, der ere saa høit lønede, at de aldeles ikke trænge dertil — en Tilbagebetaling, skjøndt deres Helbredstilstand ogsaa har været saaledes, at Anstalten faktisk har havt Tab ved dem og de Andre, der have havt samme flette Helbredstilstand, medens derimod de svagelige Skolelærere, som ere forsikrede i Skolefondene, Intet faae. Der eksisterer her en Anomali i vor Lovgivning, som gjør, at man i Tilfælde af Bonusudbetaling stiller de svagelige Lærere noget ugunstigere end de svagelige Embedsmænd af andre Klasjer. Her er i Virkelighedent det Moment, som det gjælder at lægge Fingeren paa, og derfor mener ogsaa jeg, at der — rigtig nok ud fra en hel anden Betragtning — kunde være Tale om et Billighedstrav for disse svagelige Lærere, ifølge hvilket man kunde ønske at give dem en lignende Udbetaling, som der er givet de andre Embeds- og Bestillingsmænd. Men naar vi saa komme til Spørgsmaalet, hvor da disse Penge skulle tages fra, hvem der skal bære denne Bonus — for det er i Virkeligheden det, der er Tvivl om — saa er der paa ingen Maade Tale om, synes jeg, at dette med Ret og Skjel kan paalægges Skolefondene. Der er allerede paalagt Skolefondene en Byrde — som vi Alle ere enige om — derved, at man tvinger dem til at tage imod Forsikringen af alle disse daarlige Liv. Naar man saa gaar videre og paalægger dem nye Byrder, nemlig at betale Bonus for at have Tab paa disse Folt, synes jeg, vi ere ganske udenfor Rimelighedens og Billighedens Grændser. Eller — hvis man vil tage et almindeligere Synspunkt — mon der overhovedet er Rimelighed i at lægge hderligere

Byrder paa Hartkornet? Det Spørgsmaal ere vi vel Alle enige om at besvare med Nei. Er der en Ting, som turde antages at staa fast, er det vel den, at Hartkornet ikke alene er tilstrækkelig beskattet, men — saaledes som Forholdene ere — faktisk er beskattet over Evne. Naar det saa anføres at denne Sum formentlig kun vil blive lille, 50,000 Kr. for hele Landet, saa er dette jo ikke nogen tilstrækkelig Grund herimod. Hvis det er principielt forkert, er det selvfølgelig ligesaa forkert, fordi Summen er lille. Jeg har nu forøvrigt den Tro, at Summen er større, men det ser jeg mig ikke i Stand til for Dieblirket at bevise. Jeg hævder derfor ud fra denne Betragtning, at jeg vilde i meget høi Grad ønske, at disse Skolelærere maatte faae en Bonusudbetaling af samme Størrelse, som andre Embeds- eller Bestillingsmænd have faaet, men jeg mener, at den, der bør give denne Bonusudbetaling, ganske sikkert ikke er Skolefonden, men Statskassen. Jeg vilde ikke anse det for heldigt, om disse Penge bleve tagne af Livrenteanstaltens Midler. Jeg ser ikke ret, hvori Begrundelsen deraf skulde ligge. Disse Lærere ere ikke Interessenter i Livrenteanstalten. Hvis vi derfor vilde tvinge Livrenteanstalten til at udbetale dem Bonus, kan jeg ikke se, hvor vi skulde ende; saa kunde man ligesaa godt paalægge den at udbetale Understøttelser til alle andre Folt, som ikke vare dens Interessenter. Der kan ikke anføres nogenjomhelst gyldig Grund til at paalægge Livsforsikringsanstalten, men vel Statskassen, saadanne Byrder, forekommer det mig. Naar vi, i vor bestaaende Lovgivning have denne Anomali, hvad man billigtvis i 1856 ikke kunde tænke paa, og man derved i Virkeligheden har stillet Skolelærerne ringere end alle andre Embedsmænd i Tilfælde af Bonusudbetaling, hvem kan saa være nærmere til at udjævne dette Misforhold end Statskassen? Den rimeligste og fornuftigste Ordning vilde vel være den, at Udbetalingen foregik gennem Skolefondene, men at de fik refunderede de Beløb, de saaledes havde udrødet. Hvis den høitærede Minister havde Ret i, at der forelaa et simpelt Retfærdighedskrav, der kunde støttes paa den Paragraf i Loven af 1856, som han oplæste, indser jeg virkelig ikke, hvorfor det ikke var rimeligt og naturligt at gaa den Vej, at vedkommende Lærere anlagde Sag mod vedkommende Skolefond, thi saa maatte jo Domstolene tilkjende dem det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg vil blot gjøre, det ærede Medlem opmærksom paa,